

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

1er mars 2021

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**visant à charger la Cour des comptes
d'enquêter sur les retards et
les dépassements de budget
du chantier de la gare de Mons**

(déposée par
M. Nicolas Parent et
Mme Kim Buyst et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

1 maart 2021

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**waarbij het Rekenhof wordt gevraagd om
de vertragingen bij de werkzaamheden aan
het station van Bergen en de desbetreffende
budgetoverschrijdingen te onderzoeken**

(ingediend door
de heer Nicolas Parent en
mevrouw Kim Buyst c.s.)

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkorting bij de numering van de publicaties:</i>	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

En 2004, la SNCB décidait de remplacer l'ancienne gare de Mons par une passerelle située à quelques centaines de mètres du bâtiment initial. Ce projet devait permettre de rénover l'accès à la gare ainsi que de relier les différents quartiers de Mons.

Initialement prévu pour 2015, le projet est aujourd'hui annoncé pour 2023, soit avec 8 ans de retards. De la même manière que les délais, les budgets ont également explosé pour passer de 37 millions d'euros à 324 millions d'euros. Ils ont, dès lors, été multipliés par dix et le projet initial a été considérablement modifié sans que le marché initial ait été revu.

SNCB et Infrabel sont responsables de chantiers de première importance pour le pays dans son ensemble et mobilisent, à ce titre, des sommes considérables, pour la plupart issues de dotations publiques. Il est dès lors crucial de comprendre quels sont les mécanismes organisationnels ou réglementaires qui permettent de telles différences de délai et de budget entre le projet initial et final.

Nicolas PARENT (Ecolo-Groen)
 Kim BUYST (Ecolo-Groen)
 Cécile THIBAUT (Ecolo-Groen)
 Eva PLATTEAU (Ecolo-Groen)
 Marie-Colline LEROY (Ecolo-Groen)
 Laurence HENNUY (Ecolo-Groen)
 Albert VICAIRE (Ecolo-Groen)
 Guillaume DEFOSSÉ (Ecolo-Groen)
 Cécile CORNET (Ecolo-Groen)
 Simon MOUTQUIN (Ecolo-Groen)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De NMBS besliste in 2004 om het vroegere station van Bergen te vervangen door een oversteekbrug, die op enkele honderden meters van het oorspronkelijke gebouw zou worden opgetrokken. Met dit project wou men de toegang tot het station vernieuwen en ook de verschillende wijken van Bergen met elkaar verbinden.

De voltooiing van het project – oorspronkelijk gepland voor 2015 – wordt nu voor 2023 in uitzicht gesteld. Het project heeft met andere woorden 8 jaar vertraging opgelopen. Net als de uitvoeringstermijn zijn ook de budgetten ervoor aanzienlijk naar boven bijgesteld: van de aanvankelijk geraamde 37 miljoen euro tot niet minder dan 324 miljoen euro. Het budget is dus vertienvoudigd en tevens werd het oorspronkelijke project grondig aangepast, zonder herziening van de oorspronkelijke overheidsopdracht.

De NMBS en Infrabel zijn verantwoordelijk voor werven die vitaal zijn voor het hele land en waarmee bijgevolg aanzienlijke bedragen – grotendeels afkomstig uit overheidsdotaties – zijn gemoeid. Het is daarom noodzakelijk een beter inzicht te krijgen in de mechanismen die in de organisatie van de werkzaamheden of op regelgevend vlak spelen en die dergelijke verschillen qua uitvoeringstermijn en budget tussen het oorspronkelijke en het uiteindelijke project verklaren.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

LA CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS,

- A. considérant le retard considérable pris sur le chantier de la gare de Mons;
- B. considérant les dépassements de budget, évalués à plusieurs dizaines de millions d'euros;
- C. considérant les modifications successives du projet depuis 2006, qui ont transformé de manière importante les plans initiaux;
- D. considérant les différents incidents procéduraux, économiques ou techniques qui ont émaillé le cours du chantier;
- E. vu l'importance stratégique pour la Belgique des grands chantiers ferroviaires;
- F. vu l'importance des dotations publiques engagées dans ce type de chantiers;
- G. vu le caractère répétitif du dépassement de budgets et/ou de retards importants dans certains chantiers liés aux grandes gares et aux infrastructures ferroviaires d'importance en Belgique;
- H. vu l'importance de comprendre les mécanismes inhérents à ces dysfonctionnements pour éviter de les reproduire;

I. vu le rôle et l'expérience de la Cour des comptes dans l'analyse de tels dossiers, comme celles déjà réalisées dans le cadre du RER ou de la gare de Gand-Saint-Pierre;

DEMANDE À LA COUR DES COMPTES:

- de mener une enquête sur la construction de la gare de Mons, en application de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes;
- de vérifier les estimations budgétaires et les délais initiaux et la manière dont ceux-ci ont été élaborés et suivis;
- d'examiner s'il existe des différences importantes entre l'estimation et les offres et, dans l'affirmative, d'identifier les facteurs de distorsion du marché et les lacunes de l'estimation qui en seraient responsables;

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS,

- A. Overwegende dat de werkzaamheden aan het station van Bergen een aanzienlijke vertraging hebben opgelopen;
- B. Overwegende dat de budgetten werden overschreden met naar schatting tientallen miljoenen euro's;
- C. Overwegende dat het project sinds 2006 opeenvolgende wijzigingen heeft ondergaan, waarbij de oorspronkelijke plannen ingrijpend werden aangepast;
- D. Overwegende dat de werkzaamheden gepaard zijn gegaan met verscheidene procedurekwesties en tegenvallers van economische en technische aard;
- E. Gelet op het strategische belang van de grote spoorwegwerven voor België;
- F. Gelet op de omvang van de overheidsdotaties voor dit soort werkzaamheden;
- G. Overwegende dat aanzienlijke overschrijdingen van de budgetten en/of uitvoeringstermijnen bij bepaalde werkzaamheden aan grote stations en aan belangrijke spoorweginfrastructuur in België een terugkerend verschijnsel zijn;
- H. Gelet op het belang om inzicht te krijgen in de mechanismen die deze disfuncties verklaren, teneinde te voorkomen dat die zich nog voordoen;

I. Gelet op de rol en de ervaring van het Rekenhof bij het onderzoeken van dergelijke dossiers, zoals zijn onderzoek in het kader van het GEN of het station Gent-Sint-Pieters;

VERZOEKT HET REKENHOF:

- een onderzoek in te stellen naar de bouw van het station van Bergen, met toepassing van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof;
- de oorspronkelijke budgettaire ramingen en termijnen na te gaan, alsook de manier waarop die tot stand zijn gekomen en werden opgevolgd;
- na te gaan of er aanzienlijke verschillen bestaan tussen de raming en de offertes, en in voorkomend geval de factoren die de overheidsopdracht verstoren en de daaraan ten grondslag liggende tekortkomingen in de raming te identificeren;

4. d'examiner la manière dont a été mise en œuvre la législation en matière de marchés publics à chaque étape du projet;

5. d'examiner les raisons pour lesquelles les budgets initiaux ont été insuffisants et la façon dont ils ont été graduellement augmentés;

6. de déterminer les raisons structurelles (organisationnelles ou réglementaires) qui ont permis de tels dérapages budgétaires et temporels pour la gare de Mons.

11 janvier 2021

Nicolas PARENT (Ecolo-Groen)
Kim BUYST (Ecolo-Groen)
Cécile THIBAUT (Ecolo-Groen)
Eva PLATTEAU (Ecolo-Groen)
Marie-Colline LEROY (Ecolo-Groen)
Laurence HENNUY (Ecolo-Groen)
Albert VICAIRE (Ecolo-Groen)
Guillaume DEFOSSÉ (Ecolo-Groen)
Cécile CORNET (Ecolo-Groen)
Simon MOUTQUIN (Ecolo-Groen)

4. na te gaan hoe de wetgeving inzake overheidsopdrachten bij elke projectfase ten uitvoer werd gelegd;

5. na te gaan waarom de initiële budgetten niet volstonden en hoe ze gaandeweg werden verhoogd;

6. de structurele redenen (van organisatorische of regelgevende aard) bloot te leggen die tot dergelijke ontsporingen van het budget en van de uitvoeringstermijn voor het station van Bergen hebben geleid.

11 januari 2021